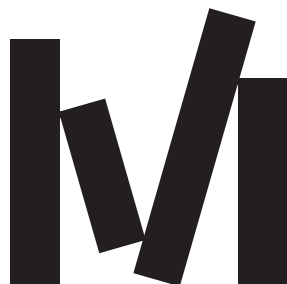

Muzeum Krkonoš

Návštěvnícké centrum
Krkonošského národního parku

Poznejte Krkonoše na jednom místě!

01

Proč muzeum navštívit?

- Největší expozice o Krkonoších na světě
- Krkonoše od vzniku prvních horních po současnost
- Akvária s živými rybami
- Štoly historického dolu
- Moderní expozice v barokním klášteře
- Největší ekologické katastrofy Krkonoš
- Krkonoše ovlivňované lidmi a lidé ovlivňovaní Krkonošemi
- Schodiště ve tvaru šroubovice DNA
- Hry a kvízy pro děti

02

Na jak dlouho?

- 1 hodina – 2 dny (vstupenka platí 48 hodin)

03

Pro koho?

- Vhodné pro všechny věkové kategorie
- Bezbariérový vstup
- Programy a průvodcovské služby (NUTNÁ rezervace)

04

Kde a kdy nás najdete?

- Adresa: Husova 213, Vrchlabí
- Vstup: z parkoviště v ulici Dobrovského
- Otevírací doba: denně kromě pondělí 9–17
(poslední vstup v 16 hodin)

01 Majestát hor

Vrcholky Krkonoš představují imponující memento drsné a zároveň okouzlující přírody těchto hor. Jejich duch a pán, tajemný Krakonoš, fascinoval místní obyvatele odnepaměti. Byl pro ně démonem a mocnou entitou, která se do života horalů promítala i na pozadí jejich duchovního světa.

02 Paměť přírody

Rašeliniště, glaciální jezero v Labském dole, ostružiník moruška v kleči, tetřívěk obecný a kamenná pole. Seznamte se s pěti z řady klenotů krkonošské přírody, které reprezentují hodnoty, pro něž bylo toto území vyhlášeno prvním národním parkem v naší zemi.

Paměť míst

Příběhy, v nichž se
lidský vliv na krajinu
obrátil proti svému
kulturnímu smyslu

- Jizvy na svazích hor
- Tajemství jeskyní
- Obranná linie
- Dvě tváře lavin

Paměť míst

Příběhy, v nichž se
lidský vliv na krajinu
obrátil proti svému
kulturnímu smyslu

- Dobývání hor
- Věteřec Eřovuk slpaky
- Slavné mořské láze
- Práskání modřáků

03 Spojené nádoby civilizace

V přírodě mají ve svém důsledku i ty nejmenší detaily často zásadní vliv na chod celého systému. Pošetilá lidská touha vládnout přírodě vždy tvrdě narazila, a ačkoliv se tak stalo již mnohokrát, zdá se, že lidská paměť je krátká.

04 Základ hor

Historie Krkonoš a všech jejich krás nezačala s prvními vrásněními, ale de facto již s počátkem galaxie a planety Země, jejímž věrným ochráncem se stal její souputník, Měsíc. Krkonoše, a zejména jejich geologická tvář, jsou tak i unikátním svědkem času. Pojd'te si projít cestu od vzniku modré planety až po vznik našich hor.

05 Povrch hor

Mezi živly, které Krkonoším daly a dále utvářejí jejich tvář, patří i vodní eroze a anemo-orografické (větro-horopisné) vlivy. S typicky horskými projevy těchto živlů v podobě drsného počasí, lavin či záplav, se obyvatelé Krkonoš museli potýkat a naučit se je, i za cenu obětí, respektovat.

06 Krkonošská tundra

Slovo tundra má svůj původ v sámském tunturi, ve významu „holý kopec.“ Ačkoliv zde již nenajdeme permafrost – věčně zmrzlou půdu, a ani se zde průměr celoroční teploty nepohybuje pod nulou, díky naprosto unikátní biogeografické poloze Krkonoš se zde lze s mnoha pozůstatky tundry setkat. Vítejte na arkto-alpínském ostrůvku v srdci Evropy.

07 Poklady hor

Příběh hor, obklopených hustým a tajemným pralesem, v sobě neukrývá jen řadu přírodních tajemství, ale i stopy pronikání člověka do nitra divokého prostředí krkonošské přírody v touze po jejich odhalení a získání jejich pokladů.

08 Osídlení

Jedněmi z prvních kolonistů byli dřevaři, horníci a skláři. Vykácení lesů donutilo dřevaře a skláře k odchodu, nebo k výrazné změně životního stylu. Z mnohých se tak stali první horští hospodáři. V období romantismu se v Krkonoších také začali objevovat první turisté a poutníci, hledající v nitru hor únik z šedi běžného života.

Small illustration showing
the primary scene
of the story.

09 Luční enklávy

Lze říci, že zdejší louky jsou kromě částí Krkonoš, které se nacházejí nad horní hranicí lesa, ojedinělé pozůstatky budního hospodářství. Jejich jedinečnost a kouzlo tkví především v druhové rozmanitosti, kterou ukrývají. Vznikly díky péči generací krkonošských hospodářů. Bez zásahu člověka by si je však les zanedlouho vzal zpět.

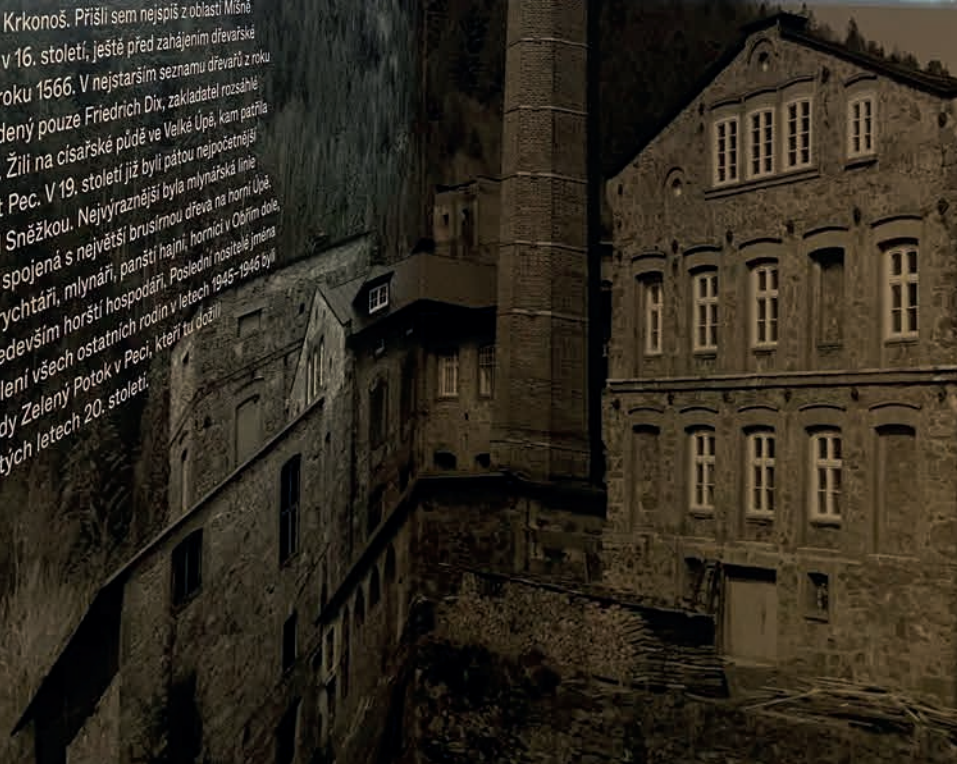
10 Strukturovaná společnost

Jedním z nejnápadnějších aspektů 19. století se stala industrializace a vznik průmyslnických dynastií. Modernizace sice v některých ohledech vedla k růstu životní úrovně, avšak s výdobytky civilizace přinesla i jejich negativa – sociální nerovnost a nacionálně-politické soupeření.

Dix

Jméno Dix je spojováno s prvními kolonisty východní části Krkonoš. Postupně byli dřevaři, mlynáři, horníky, lesníci, budaři a podnikali v turismu. Postavili největší brusírnou dřeva na řece Úpě s výrobou kartónových papírů a dosud fungující papírnu na Labi v Dolní Branné. V posledních generacích prosluli jako mistři lyžování na mezinárodní úrovni.

Nositelé rodového jména Dix patřili k výrazným rodům východních Krkonoš. Přišli sem nejspíš z oblasti Mišně v Německu v 16. století, ještě před zahájením dřevařské kolonizace roku 1566. V nejstarším seznamu dřevařů z roku 1644 je uvedený pouze Friedrich Dix, zakladatel rozsáhlé rodové linie. Žili na císařské půdě ve Velké Úpě, kam patřila i místní část Pec. V 19. století již byli pátou nejpočetnější rodinou pod Sněžkou. Nejvýraznější byla mlynská linie Ignaze Dixe spojená s největší brusírnou dřeva na horní Úpě. Dixové byli rychtáři, mlynáři, panští hajní, horníci v Obřím dole, dřevaři a především horští hospodáři. Poslední nositelé jména Dixovi z osady Zelený Potok v Peci, kteří tu dožili v sedmdesátých letech 20. století.

Otisk 20. století

20. století se v Krkonoších neslo ve znamení již nikoli evolučních, ale spíše revolučních změn. Rozvoj dopravy a infrastruktury napomohl k plné integraci Krkonoš do národnostně-politického dění, jehož důsledky razantně proměnily po staletí udržované zvyky a život horských obyvatel. To vše mělo zásadní dopad i na přírodu Krkonoš.

ŠPINDLE
MLÝN

DLOUHÝ DŮL

12 Tušení souvislostí

Zásadní otřesy a změny vedly ve 20. století k uvědomění si celonárodního významu krkonošské přírody. Poprvé se jedním z hlavních témat stává její aktivní ochrana a nastavení harmonické symbiózy mezi moderním člověkem a přírodou.

Symbolem pokroku padesátých let jsou kouřící komíny. Symbolem úpadku režimu sedmdesátých let jsou lesní hřbitovy.

...poucí jsou jen posledním dějstvím desítek let útoků na les.

...lesní hřbitovy jsou obrazem synergie minulosti a současnosti.

...hloubou doby a vítězstvím režimu.

Galerie Krkonoš

Téměř každý horský kraj nabízí scenérie, které dříve či později zaujmou umělce a poskytnou jim inspiraci k tvorbě. Nejinak tomu bylo i v případě Krkonoš. Největšího zájmu výtvarných umělců z české i slezské strany se Krkonoše těšily po celé 19. století, jak se však zdá, tato studnice inspirace je bezedná, neboť umělci z ní čerpají i v dnešní době.

Hry pro děti

Expozice je plná her a kvízů pro malé i velké. O vaši zábavu se postarají mechanické hry a modely, ale rovněž celá řada elektronických kvízů v monitorech orientačního systému. Změřte přitom svoje síly s ostatními návštěvníky. Nejmenší děti mohou zkusit hledací hru Koruna Krkonoš a najít 14 míst, kde si do speciálního pasu otisknou nalezené razidlo. Na konci je pak čeká malá odměna.

O muzeu

Krkonošské muzeum ve Vrchlabí bylo založeno roku 1883 jako Riesengebirgsmuseum Rakouským Krkonošským spolkem, aby „probádalo přírodu, dějiny i člověka Krkonoš a shromažďovalo sbírky toto dokládající.“ Od roku 1966 je součástí Správy Krkonošského národního parku. Po celou dobu své existence je paměťovou institucí regionu a pečuje o zachování jeho kulturního dědictví, přičemž spravuje přibližně 45 000 sbírkových předmětů a 40 000 svazků v knihovně muzea.

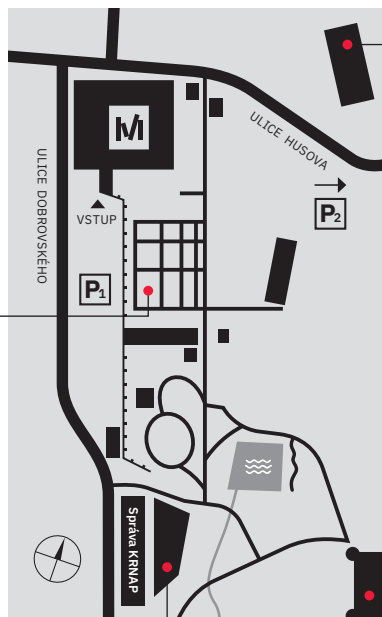

Expozice Krkonošského muzea ve Vrchlabí – Návštěvnické centrum Krkonošského národního parku – Muzeum Krkonoš byla veřejnosti zpřístupněna v roce 2023. Nosným tématem expozice je otisk člověka v krkonošské přírodě, přičemž témata týkající se přírody a člověka jsou vzájemně provázána do jednoho celku – jednoho příběhu Krkonoš.

05 Co je kolem?

Klášterní zahrada s rastrovými záhony, sadem krajových odrůd ovocných stromů, expozicí krkonošských hornin

KCEV Krtek Správy KRNP s jedinečnou architekturou a programy pro veřejnost (NUTNÁ rezervace)

Expozice ve Čtyřech historických domcích o historii města Vrchlabí, lidového malovaného nábytku a řemeslné výroby

Zámek s vestibulem přístupným veřejnosti s obrazy medvědů ulovených v Krkonoších a zámecký park

06 Kde parkovat?

- P1 – Parkoviště Dobrovského (pouze osobní vozy)
- P2 – Kulturní dům Střelnice (osobní vozy + bus)

Muzeum Krkonoš

Návštěvnícké centrum Krkonošského národního parku

Vydala Správa Krkonošského národního parku v roce 2024

Text: © Pavel Kocián, Jakub Šimurda a kol.

Foto: © Kamila Antošová, Radek Drahný, archiv Krkonošského muzea Správy KRNP

© 2024, Správa Krkonošského národního parku,

Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí

ISBN: 978-80-7535-168-5

Neprodejné.

www.muzeumkrkonos.cz

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz